

Minder fra Vinderup 1904 - 1910

Plekehjemmet "Bakkebo" udgiver et beboerblad "Livets gang på Bakkebo", fra dette blad har vi fundet nedenstående beretning, som er skrevet af en ældre, nu afdød kvinde, som vil være anonym og blot vil benævnes som "En Vinderupbo".

Beretningen omhandler Vinderup by i tiden fra 1904 til 1910 og er skrevet omkring 1965.

For 100 år siden blev banen Langå-Struer indviet og det betød, at der så småt begyndte at danne sig en by, nemlig Vinderup, som jo nu også kan fejre sit 100 års jubilæum.

Nu er der allerede skrevet en del om dette og meget bedre end jeg kan gøre det, men jeg får alligevel lyst til at mindes, hvordan det så ud omkring 1904 til 1910 og dermed mindes nogle af de mennesker, som satte deres præg på byen dengang.

Som sagt: jernbanen, der går øst-vest og landevejen Skive-Holstebro, som går nord-syd, skærer hinanden omtrent midt i byen. Vejen bestod af sten og grus, samt en utrolig masse sand og når forårsstormene satte ind, kunne man se sandet som en tåge, især vest for byen, og da blev hver revne og sprække i vinduer og døre fyldt med sand og støv.

Fortove var der ingen af, men grøfter på begge side af vejen. Og det kunne jo hænde, at en fuld mand drattede i og sov rusen ud der. Folk drak meget dengang. Det var ikke så meget øl, men mere brændevin. Selv om daglønnen var lille, blev der alligevel til en dram engang imellem. Brændevinen kostede dengang 18 øre pr. liter, så vidt jeg husker.

Der var ikke mange huse ved århundredeskiftet, men derefter kom der mere fart i byggeriet og lidt efter lidt kom der flere huse langs landevejen og så småt begyndte der også at danne sig sidegader.

Stationsbygningen var lav og trængte til fornyelse. Det skete også efter at det nye posthus blev bygget ved siden af. Da der er et stort opland til Vinderup, var der mange landpostbude, de tog turen på apostlenes heste. Senere fik een og anden dog en cykel, men det var de færreste og de fleste foretrak at gå.

Stationsforstander Knudsen var i Vinderup i mange år. De havde fire børn, to sønner og to døtre.

Kroen lå nord for banen og ejedes af gæstgiver Jensen, der ombyggede det til et ret stort og moderne hotel omkring 1905. Han døde i 1907 og Niels Rydbjerg Windfeldt købte derefter hotellet. Windfeldt var en søn fra Landting; han havde ejet Råstgård og han var gift med en datter fra gården "Kjærgårdsholm". De havde seks sønner og to døtre, hvor datteren, Signe Helboe, nu bor i en villa i hotellets have. Sønnen, Bang Windfeldt, har en kaffebar i Nørregade overfor hotellet.

Vistnok hver fjortende dag var der kreaturaktion i krostalden og uden for på vejen. Altid var der mange mennesker, der dels kom for at købe, sælge eller bare se på og så være med i lidkøbet bagefter. Det hændte sommetider, at en ko eller kalv blev glemt og så først blev afhentet næste dag.

Næst efter hotellet havde en hr. Ring sin butik, her kunne folk aflevere deres uld og få det kartet og spundet til garn, eller få det vævet til tøj, Ring havde nemlig en klædefabrik, der lå, hvor mekaniker Kabbel nu har værksted. Ring beskæftigede ikke så få mennesker; blandt dem var farver Kjær.

Der kørte også en vogn rundt i oplandet for at afhente ulden og så senere aflevere den færdige vare.

Brolægger Niels Kr. Jensen kørte i mange år denne vogn. I samme ejendom, som Ring havde butik, boede smed Christensen, der var søn af den gamle "Søren Smed" i Svenstrup. Smed Christensen var en bror til skrædder V. Christensen. Smed Christensen havde smedie i gården; hans enke bor endnu her i byen, ligeså hans yngste datter. Der var tre døtre og en søn i ægteskabet; sønnen Svend omkom ved en ulykke i Amerika. En anden bror til smed Christensen, Henrik Christensen, boede også i byen; han var gift med en søster til fru Niels Maarbjerg, de havde datteren, Kristine, der blev gift med farvehandler Skovbakke. Henrik Christensen blev efter sin kones død gift med Maren Nedergaard i Hanbjerg og blev således gårdejer der.

Viktor Friedrichsen havde manufakturhandel og udsalg fra "Vel & Wessel". Man kunne altid være sikker på at få gode varer der. De havde også en systue for overtøj, som fru Friedrichsen ledede; desværre blev hun lidt efter lidt lammet og måtte opgive ledelsen, men systuen fortsatte under ledelse af Marie Maarbjerg, som boede på Nørgårdsvej. Friedrichsen's havde tre sønner Carl, Johannes og Ludvig. En tid havde Carl Friedrichsen forretningen; men senere overtog Johannes den og drev den videre indtil for få år siden.

Der var også udsalg af medicin fra et apotek i Struer; men da apoteket i Vinderup blev bygget, blev der ikke længere brug for dette udsalg.

Den første apoteker hed Flagstad; han var her i nogle år. Den næste apoteker var Dræby. Bag ved apoteket lå ligkapellet, der var et skur, som kun var anvendeligt til dette formål.

Længere nede lå et hus, hvor Elias Frandsen boede; han var kusk hos vognmand Christensen. Elias Frandsen var gift med Karen fra Hasselholtgård, de havde fire sønner og en datter; den ene af sønnerne er slagtermester Chr. Frandsen, Nørregade.

Mon ikke også Ole Olesen (Estvad) boede i samme hus. Hans kone Stine var en meget dygtig kone, som holdt sine to døtre, Madsine og Karoline pæne i tøjet.

Mosehuset ejedes af ølbrygger Jensen; hans kone var datter af lærer Thomas Damsgaard i Bjert; de havde to børn, sønnen Thomas og datteren Marie, som i

mange år var kassererske i Vinderup Bank. Mosehuset ejes nu og beboes af datteren Marie Jensen.

Over for apoteket boede snedker Ole Andersen og hans kone Anne, Ole Andersen havde værksted i gården. De havde en plejesøn, Jens Christensen, som også skulle have været snedker; men han døde i syttenårs alderen af tuberkulose, som grasserede slemt i mange familier dengang. Sygdommen var meget smitsom og desværre vidste man ikke noget råd for den.

Bager Jensen boede på hjørnet af Møllevej; hans kone stod som regel i forretningen og der vankede altid et smil, et venligt ord og en kage oven i købet. Bager Jensen blev senere til møller Jensen, da han ejede den ene af byens to møller. De havde flere børn, hvoraf de to bor her i byen. Sønnen Krogager Jensen, der ejer fabrikken "Ago" og Aksel Jensen, der er direktør i Vinderup bank.

Møllevej førte ned til "Vinderupgaard", en dejlig gammel gård, der lå i en stor frugthave og da der er skrevet så meget om "Vinderupgaard" lader jeg dette ligge; blot vil jeg nævne, at Esper Boel har ejet gården, Fabricius og Pedersen ligeså.

Sidstnævnte havde to døtre, den ene blev gift med bankdirektør Jacobsen og den anden med Claus Windfeldt, Landting, som på den måde blev ejer af "Vinderupgaard" og derfor nok også Windfeldt, der har solgt det meste af den jord, hvorpå byen Vinderup er vokset op. Efterhånden blev også jorden god og mange pæne haver blev anlagt. Meget af jorden der hørte til gården, var nemlig ikke særlig god. På gården var der bestyrere; een af dem var Niels Steffensen og hans kone Marie, som var Peder Østergaards datter. Niels Steffensen bor nu på Møllevej sammen med datteren Rosa.

Lige før man kom ind i gården, lå et hus "Vinderuplille"; der boede Claus Windfeldts mor og søster.

På Møllevej boede også Chr. Sørensen. De havde en del børn, hvoraf jeg kun husker Søren, Johanne og Aage.

Også landpost Henrik Sørensen kom til byen i den tid. Han byggede hus på Møllevej, hvor senere datteren Emma, der var damefrisør, boede. Henrik Sørensen's havde fire døtre og to sønner, hvoraf den ene er smed Sørensen i Sahl.

Fra Møllevej op til Claus Nielsen mindes jeg eet eneste langt hus; men der har nok været flere. Der boede blikkenslager Andersen, hvis kone var svensker; hun havde været gift før og i dette ægteskab var der tre børn, Oskar og Peder, der også var blikkenslagere og datteren Elise, som var hjemme, da moderen drev et vaskeri. I andet ægteskab var der tre sønner, Jens, Marinus og Kristian Andersen, som nu bor på Havevej. Blikkenslager Andersen byggede senere et hus i Vestergade, hvor der også blev vaskeri.

Simon Knudsen, der var købmand, ejede en del af bygningerne, samt den anden af byens møller. Han var bl. a. også opkøber af gammelt jern samt ben,

som børn havde hyre med at samle og derved tjene lidt lommepenge. Simon Knudsen ejede også en tid bageriet på hjørnet af Søndergade og Sevelvej, samt en del ejendomme på Landting mark. Fru Knudsen drev en modeforretning.

Derefter boede træhandler Christensen, eller Chr. Villadsen, som han blev kaldt, da hans far hed Villads Christensen. Christensen, der var en bror til boghandleren, havde butik og værksted bagved, hvor de ordnede træsko og den slags.

Christensen havde også udsalg fra slagteriet i Struer, han handlede også med lervarer; konen hjalp også i butikken. Christensen var en meget begavet mand, omtrent til sin død var han sognerådsformand. Sognerådskontoret lå ved butikken. Christensen's havde en plejesøn, forsikringsinspektør Antonius Christensen, Nørgaardsvej.

Den sidste butik i rækken var skomager Aggersbjerg's, som efter sin kones død flyttede til Aarhus. De havde en søn, som hed Hans.

Bagved boede fotograf Martin Andersen og der findes endnu fotos med hans navn på. De er stadig klare og tydelige. Efter Martin Andersen kom fotograf Hans Poulsen fra Struer. En tid drev fru Poulsen forretningen alene. Poulsen er den senere så kendte forfatter Hans Poulsen, Nibe.

Claus Nielsen's ejendom var af nyere dato og vi syntes, at den var umådelig flot, med alt det porcelæn, glas og nipsting, som i så store mængder fandtes i forretningen. Claus Nielsen var gift og de havde fem børn Ingeborg, Hugo, Ragna, Else og Poul Anker.

I lejligheden ovenover boede Christen Elkjær og hans kone Kathrine, de havde tre sønner og en datter. Sønnen Ernst bor stadig her i byen. I kælderen havde fru Kristiansen viktualieforretning. Hun var enke efter lærer Kristiansen, der havde været lærer ved Hasselholt skole. De havde to børn Viggo og Helga.

Helga blev senere gift med direktør Pedersen, Vinderup Trælasthandel. Trælasten leverede træ til de mange nybygninger. De havde en vogn, til at køre træet ud på byggepladserne. De havde også et savskæreri, hvor bl. a. Andreas Aggerbjerg, der var en bror til skomager Aggersbjerg arbejdede i mange år.

Jeppe Skov, der var formand, stod for udleveringen, han var gift og de havde tre døtre Hedeveg, Sigrid og Ester, samt sønnen Ejgild.

Efter trælasten havde købmand P. Mikkelsen sin forretning. Han var en meget reel mand; og var i mange år medlem af sognerådet og var samtidig formand for hjælpekassen. Forretningen ejes nu af dattersønnen Sigfred Kristensen.

Vinderup bank blev bygget i 1906. Bankdirektøren hed Jacobsen; han boede på Nørgaardsvej og hans kone var en søster til Claus Windfeldt. Jacobsen's havde to børn Anna og Christen.

Også bogholder Andersen boede på Nørgaardsvej; han var gift og de havde tre børn, sønnen Vilhelm og døtrene Elizabeth og Emma.

Sagfører Hviid blev senere bankdirektør, samtidig havde han sit sagførerkontor oven over banklokalerne. Sønnen Carl Christian driver i dag forretningen videre.

Frk. Madsine Bøge var i mange år ansat på sagførerkontoret som bogholderske.

Sagfører Hviid byggede hus i Vinderupgaards have; han var gift og der var fire døtre og tre sønner i ægteskabet.

Bag ved banken lå lægeboligen. Den første læge, som boede her, hed Bisgaard.

Senere kom læge Kirial, som byggede den nuværende lægebolig i Nørregade. I begyndelsen kørte læge Kirial på motorcykle, når han skulle på sygebesøg; det var besværligt, da vejene var dårlige og maskinen skulle løbes i gang og da lægen også havde en hofteskade, blev det jo ikke lettere. Senere fik han dog en hestevogn at køre i, når han skulle ud på sine sygebesøg; og det var straks bedre for ham.

Syd for banen lå afholdshotellet, der også havde en kørestald. Når landmændene kom til byen kørte de i hestekøretøj er og de måtte spænde fra, enten på kroen eller afholdshotellet.

Frands Frandsen var i mange år staldforpagter på afholdshotellet. Han havde tillige en fiskevogn, hvorfra han solgte fisk. Han var en meget dyrevenlig mand og der var altid en flok katte i nærheden af ham. En mand bemærkede engang, at det var en sær masse katte. Frands kastede et blik ud over flokken og sagde: "Ja og så mangler der endda een endnu."

Gennem afholdshotellets stald kom man ned i salen, som var i kælderen, som almindeligvis blev kaldt "Kartoffelkælderen". Der blev afholdt afholdsballer, juletræ og lignende.

Staldforpagter Frandsen var gift med Kirsten Frandsen, der i mange år havde systue i lejligheden over H.S.Hansen's butik.

Den første vært på afholdshotellet var, så vidt jeg husker, P. Gaardhøje. Derefter kom Johannes Jensen, Bjert og senere Bojsen, der kom fra Thisted.

Gaardhøje havde senere glarmesterforretning på Nørgaardsvej. Han var gift og de havde flere børn, hvoraf nogle døde af tuberkulose. Den ældste søn er snedkermester Gaardhøje, der nu bor i Holstebro.

Dyrlægen boede, hvor nu slagtermester Christensen har til huse, huset gik ikke helt ned til vejen. Der voksede et par store træer op ved gavlen og under disse stod en bænk, hvor sikkert meget bysnak er blevet drøftet, da der næsten altid sad nogen på bænken og nød vejret, luften og hinandens selskab.

Dyrlæge Nielsen havde mange børn, hvoraf jeg husker navnene Kirstine, Thorvald, Sofus, Niels, Agnes, Alma og Sigrid. Den ældste af døtrene blev gift med dyrlægeassistenten, nordmanden Dalbach, der senere byggede dyrlægeboligen på Sevelvej. De havde datteren Astrid.

Boghandler Kristensen boede i et gammelt hus og der havde han galanterihandel. Han ombyggede huset og det blev til boghandel. Kristensen var gift og hans kone var fra Asp. De havde tre børn Johan, Kristine og Alfred, som nu ejer forretningen.

Sadelmager Geneser boede i nogle år i nabohuset. Senere flyttede han til Skive.

Snedker Uhrskov havde derefter forretningen i nogle år.

Dernæst kom urmager Erlandsen, der havde forretning og telefoncentral. Erlandsen havde tre sønner og tre døtre. Sønerne Peder, Holger og Erland blev alle urmagere.

Den ældste søn Peder, ejer forretningen nu.

Der var på den tid mange arbejderfamilier, som havde det småt, kom der så yderligere sygdom eller uheld til, kunne det nok knibe med at få det allernødvendigste. I en sådan situation var fru Erlandsen altid på pletten. Enten hjalp hun selv, eller også fik hun andre til det. Få dage før en konfirmation fik fru Erlandsen nys om, at der var en konfirmand, der ingen udstyr havde, forældrene havde ikke råd og ville ikke bede nogen om hjælp, så det så sort ud for barnet. Fru Erlandsen fik nogle damer til at købe det nødvendige. Fru Windfeldt syede kjolen og da dagen kom, var pigen ligeså fin som de andre.

Andreas Kjeldsen havde en trikotageforretning, tillige havde han også en strikkemaskine i butikken. Han flyttede senere over på den anden side af vejen, hvor han fik tugthusudsalget efter manufakturhandler Nielsen's død. Der var tre børn i ægteskabet Olga, Annine og Kjeld. I lejligheden oven over Kjeldsen boede søsteren Maren Kjeldsen, hun ernærede sig ved at sy drengetøj. I samme ejendom boede ølhandler Toft og hans kone, de havde ingen børn. Der var en rulle i kælderen, udenfor var så ølhandlen.

Blikkenslager Weiding boede i det næste hus. Han solgte senere huset til Søgaards, der lige var kommet fra Argentina, de havde en søn, der hed Ingemann. Lige efter, at han var blevet udlært, blev han angrebet af tuberkulose, han døde ret hurtig der efter. Det var et frygteligt slag for Fru Søgaard, der lige var kommet over sorgen over hendes mands tragiske død (selvmord). En tid efter fandt man fru Søgaard druknet i fjorden. Ingen havde set noget til, hvordan det var sket.

I samme ejendom var der en tid smørforsyning, hvilket sikkert har været en torn i øjnene på købmændene, da smørhandel var en god forretning. Det var noget nyt og man kunne også købe margarine og kaffe der. Tillige fik man også rabatmærker der, hvad også var noget nyt, disse mærker kunne man så

senere indløse og få porcelæn for. Frk Briksen, den senere fru Daugbjerg, stod en overgang i butikken. Også frk. Larsen, senere fru Hans S. Hansen, var en tid ekspeditrice der.

Skræddermester N. Christensen havde et absolut første klasses skrædderi. Han havde flere svende på værkstedet, deriblandt Bodewalt Kristensen, der blev gift med den ældste datter, Kristine. Endvidere var der børnene Anna, Johannes, Poul, Laura og Harald. Sønnen Poul har nu ejendommen, hvor han driver renseri.

S. Sørensen havde cigarforretning og bladudsalg, "Dagens Nyheder" kostede dengang 8 øre pr nummer og det var noget i nærheden luksus at holde et sådant blad. S. Sørensen købte senere huset på hjørnet af Nørgårdsvej og havde der en tid købmandsforretning. Han havde også sygekassekontoret i mange år. Sørensens havde en plejedatter, som hed Andrea.

Skomager Augustinussen havde hus og butik, der hvor nu datteren Agnethe (gift Linde) bor. Der var også sønnen August, som blev dyrlæge.

Hans S. Hansen havde manufakturhandel, der var to børn i dette ægteskab, Inger og Grethe.

I samme bygning havde urmager Højgaard sin butik. Købmand Gregersen havde købmandsforretning der, hvor nu Andelsbanken har til huse. Senere byggede Gregersen hus og forretning på hjørnet af Søndergade og Vestergade.

Snedkermester J. Buskov fik senere forretning der hvor Gregersen var. Buskavs enke bor nu på Sevelvej.

I Morsings nuværende ejendom boede en slagtermester Fich.

Et af de ældste huse i byen var sikkert nok Wendelboes. Han var en dygtig håndværker med mekanisk snilde. Han havde lavet et lille gasværk, så der kom en lille smule gadebelysning. Skolen var også forsynet med gas. Wendelbo var i mange år ungarl. Han blev senere gift med sin husbestyrerinde, Abelone Thomsen.

På grund af det meget nybyggeri var der mange håndværkere bosat i Vinderup.

Murermester Thomsen har nok haft de fleste bygninger, blandt andet Vinderup Kirke, skolen og Vinderup Hotel. For uden murer Thomsen var der også murer Hansen og murer Pedersen. Pedersen var gift med smedens datter og boede på Kapelvej. Der var også murer Justesen, han var gift to gange. I første ægteskab var der fire sønner og en datter. I andet ægteskab tre sønner og en datter. Justesens enke og tre sønner bor nu her i byen, Aksel, Gørup og Karlo. Sidstnævnte er også murer.

Efter købmand Gregersen boede murer Thomas Christensen, hans kone Caroline syede drengetøj. De havde tre børn Bernhard, Alfred og Martin.

Af tømrere var der Peder Daugbjerg og Jacob Dalby, Bjert. Dalby's søn Niels og dennes søn igen, er også tømrere. Tømrer Sinding, hvis søn er Jens Sinding, som ejer skjortefabrikken "Harrow" og forretningen "Boston", Holstebro.

Tømrer Sinding var også med ved de nye byggerier. En af hans svende var Henrik Nygaard Nielsen.

Sinding rejste senere til Amerika. og Henrik Nygaard drev virksomheden videre for sig selv. Han byggede hus og værksted i Vestergade og mange af de senere års byggerier har han været mester for. Han var gift med Karen Sevelsted fra Ejsing.

De havde fjorten børn. To af sønnerne, Poul og Verner, driver nu forretningen videre.

Jørgen Brogaard, som også boede i Vestergade, var tækkemand, men i 1905 blev han ringer, graver og kirkebetjent ved den nye Vinderup kirke. Han var også lysetænder og slukker. Hans kone hed Line. De havde en søn Jacob Brogaard, som i mange år har været barbermester i Søndergade.

Købmand Gregersen havde ikke sin nye forretning i mange år, han solgte den til købmand O. Steffensen. Gregersen havde to sønner Oluf og Aksel, samt to døtre, den ældste hed Anna og den yngste Lisbeth.

Købmand Steffensen døde i en ret ung alder, der var fire sønner og tre døtre i ægteskabet. Den yngste af døtrene er gift med læge Wernberg Møller. Fru Steffensen bor nu i Møllebo.

Snedkermester Mikkelsen boede også i Søndergade, hvor han havde butik og værksted med nogle svende. Mikkelsens hobby var at gå på jagt. Det gik han meget op i, med liv og sjæl ofrede han hele sin fritid på det. Der var mange børn i ægteskabet Marie, Anna, Sigfred, Frederikke, Vilhelmine, Kristian, Antonius og Agnes. Vilhelmine er fuldmægtig på Vinderup kommunekontor og Kristian er bogholder i Vinderup Bank. Agnes er gift med skovejer Kristian Elmholt, Rydhave.

Mikkelsens forældre boede i samme ejendom. De havde haft en ejendom i Bjert.

Rejsepost Jensen og hans kone i den næste ejendom. Jensen var oprindelig skrædder; men blev senere rejsepost imellem Vinderup og Holstebro og havde bud med frem og tilbage. De havde en plejedatter, Kirstine, som nu er gift med Andreas Bøge.

Dernæst boede Mikkell Laursen og hans kone, de havde sønnen Laurids. De flyttede efter få års forløb fra byen. Efter Claus og Sofie, boede politibetjent Gedde og ham gik man gerne i en stor bue uden om. Der fortaltes om denne politibetjent, at han i kælderen havde et stort mørkt hul, hvor man kunne risikere at blive puttet i, hvis man ikke opførte sig ordentligt. Og så var sandheden den om Gedde, at han var en flink og meget fredsommelig mand,

som ikke gjorde en kat fortræd. Derimod forstod han at få alting til at glide med det gode. Han var gift og de havde to børn Valdemar og Viggo.

Snedker Madsen havde foruden sit værksted også landbrug. En del af hans mark lå lige vest for huset, der hvor nu Vester Alle er. Nogle af de første huse der har han bygget. Madsen var ugift, han havde i mange år frk. Petrine Stærdahl som husbestyrerinde.

Det næste hus byggede postbud Strøm; han var gift med en søster til Carl Wendelboe og Andreas's kone. Strøm's havde kun datteren Else. Strøm var landpost, men blev senere bypost.

På hjørnet af Havevej boede Anders Hansen og hans kone Kathrine, der var datter af

se

et cementstøberi på Havevej. Han har bygget mange af husene der af sine cementblokke. Der var nogle der kaldte det et skrabet byggeri, med brugte kakkelovne og komfurer. Til gengæld var husene billige. I dag er de isolerede, reparerede og gjort fint i stand, så der nu er virkelige gode lejligheder.

På Havevej boede også Marinus Larsen og hans kone Kirstine. Marinus Larsen var snedker; men senere politibetjent i København. Marinus Larsen var bror til gårdejer Knud Larsen i Bjert.

Vognmand Christensen eller (Kræ Vejmand) boede , hvor nu Alfred Larsen bor. Der var stalde bagved og længere syd på marken. Christensen havde al slags kørsel med tørv og al anden slags fragt. Han havde også den fine lukkede vogn, samt charabancen. Der var ikke så få kuske, så Christensen's kone, Else, havde nok at gøre, da de fleste var på fuld kost. Der var fire eller fem døtre og sønnen Søren, som overtog forretningen efter faderens død Derefter flyttede Else op i huset, hvor dattersønnen Poul Hansen bor. Dette hus var bygget af landpost Anders Christensen (Trængsel). De flyttede en del rundt og boede mange forskellige steder i byen. Anders Trængsel og Maren havde tre døtre og sønnen Kristian. Deres hus var den sidste på denne side af vejen.

På Hanbjergvej havde Kræn Maarbjerg, der var bror til Jacob Maarbjerg, en ejendom med mark, der gik helt op til vejen. Hans kone hed Maren Kristine. De havde to plejebørn, en pige der hed Inger Marie og københavnerdrengen Emil.

På den anden side af Hanbjergvej blev der bygget tre statsejendomme; de var kun på fire tønder land, ganske vist ret god jord; men alt for lidt til, at en familie kunne leve af det, så manden måtte gå på arbejde.

Mod vest var der en ejendom, som ejedes af Thomas Ibsen og hans kone Amanda. De havde fem børn Petrine, Karen, Mary, Reienholt og Anna. Thomas Ibsen var gårdskarl hos købmand Gregersen, der ud over almindelig

købmandshandel også drev handel med foderstoffer og brændsel. Købmand Gregersen flyttede senere til Skive.

Den største ejendom havde Jens Peder Jensen og hans kone Ane. De havde fire børn Christian, Kathrine, Jens og Marie. Kathrine Jensen bor nu i Tværgade og har i mange år haft systue der. Jens Peder Jensen var arbejdsmand.

Den sidste ejendom havde Melchior og hans kone Stine. Tidligere havde de haft en gård i Bjert. Stine havde været gift før, hun havde sønnen Jens Buch, der havde en ejendom længere ude på Hanbjergvej. Denne ejendom ejes nu af sønnen Kristian Buch. Også hans mor bor der. Der var foruden sønnen Kristian, tre døtre Anna, Magda og Stinne. Melchior's havde en søn Christen Melchiorsen, der overtog ejendommen efter moderens død. Han og hans kone Kathrine, havde haft en gård i Hasselholt. Senere blev han ejendomsmægler og forsikringsmand.

For at have en smule orden på tingene, er det nok bedst, at begynde fra banen igen. Altså fra den østelige side af vejen.

Banehuset ligger på samme plads, dog gik haven helt ned til vejen. Der var forskellige banefolk; jeg husker Finderups, Viborgs og Bruzelius.

Niels Chr. Nørgaard havde en trikotagehandel, hvor nu frk Hulgaard bor. Han solgte huset i 1904 og flyttede til det hus, hvor nu frk. Pilgaars bor.

Nørgaard var gift med Maren Johanne, der var fra Matstrup i Resen. Hun døde i 1908 og Nørgaard to år efter. De havde tidligere haft en gård i Bjert. Nørgaardsvej fik navn efter Nørgaard.

Maler Syndergaards kom til byen i 1910, de kom fra Aalborg. Fru Syndergaard var en søster til fru murer Thomsen. Syndergaards boede en tid på Nørgaardsvej. De havde tre børn Aage, Ester og Verner. De to ældste blev malere ligesom faderen. Sønnen Aage også kunstmaler og han har haft flere udstillinger og det er ikke så få billeder, malet af ham, der hænger rundt i folks hjem.

Post og missionær Jens Andersen, boede også på Nørgaardsvej, de havde tidligere boet i Bjert. De havde flere børn, nogle af dem døde af tuberkulose.

På den anden side af vejen lå "Kasernen" med 7 lejligheder. Hvem der boede der, har jeg glemt. Ligeledes er "Spegebjerg" smuttet ud af mindet.

Post Søren Chr. Andersen havde et hus i nærheden. Han havde en søn, Mads Andersen, der også var postbud, han havde også en datter der var dameskrædderinde.

Menighedshuset lå også på Nørgaardsvej. Indre Mission og Luthersk Mission var fælles om huset. Et stort savn var sikkert blevet affjulpet da det blev bygget. Der var jo ingen kirke i Vinderup på det tidspunkt; den nærmeste kirke lå jo en 1/2 mil borte.

Under krigen 1940 til 1945 blev menighedshuset okkuperet af tyskerne. Soldater med al deres habengut fik sovesal der; men en dag fattede det hele af, om det var en slags sabotage, eller de selv var skyld i det, blev aldrig opklaret.

Lidt længere oppe boede brøndgraver Poulsen og hans far havde også været brøndgraver og da der var en brønd ved hvert hus eller gård, har der sikkert været nok at rive i. Der var tre døtre og en søn i ægteskabet Mads Nørgaard og hans kone Kristine havde ejendommen længst ude. De havde en del børn Karoline, Marie, Søren, Kristen og Magda og måske et par stykker til. Datteren Marie, nu fru Rasmussen, bor på Møllersvej.

Mælkehandler Vindelev var gift med en søster til Mads Nørgaards kone. De var alle fra Bjert. Vindelev havde en mælkehandel alene i nogle år, senere kom Andreas Bøge til.

I "Aalykke" boede landpost Pilgaard med familie; han var kørende post til Sevel. Det var med hestekøretøj og han havde foruden posten også passagerer med. Det var en lang og streng tur hver eneste dag. De havde en del børn, hvoraf Anna og Kathrine bor på Nørgaardsvej. Frederik Pilgaard bor Møllevej, Desforuden var der Christian, Peder, Carl og Johanne.

Det første hus på hjørnet af Søndergade og Nørgaardsvej, er blevet brugt til mange forskellige formål. Der har været bank, sagførerkontor, sognerådskontor, sygekassekontor, barberforretning, købmandsforretning, tandklinik og meget andet.

Kviesgaard boede der en overgang. Han prøvede lidt af hvert, han var en alsidig mand, bl. a. tandtekniker og skrædder. I nogle år var han borte fra byen; men kom så tilbage og fik herreekviperingsforretning. Han var gift med Erlandsens datter Johanne. De havde to døtre Jenny og Agnes (Putte). I samme hus havde fru pastor Holm en tid tandteknik. I gården var der snedkeri. Det var snedker Darngård der ejede dette.

Efter hjørneejendommen kom så købmand Bang's herreekviperingsforretning. Det var et gammelt lavt hus, som Bang lod ombygge til sin nuværende skikkelse. Der var en butik mere i bygningen, hvor Erik Ejersted havde et Flensborglager.

Bang var i mange år medlem af sognerådet. Han var en meget velagtet mand, de havde kun en datter, som hed Dorthea. Fru Bang var datter af kroejer Storgaard og hun havde tidligere været gift med købmand Splidsboel.

Jacob Maarbjerg boede i huset, hvor nu sønnen Thorvald har legetøjsforretning. Dengang var der træhandel, slagteriudsalg, samt udsalg af frugt. Butikken var i kælderen. Ovenpå havde fru Maarbjerg og hendes søster Anna en modeforetning. I ægteskabet var der fem børn Jens, Kristine, Peder, Johannes og Thorvald.

Der var en kælderbutik mere i huset, med lejlighed ovenover. En overgang boede bødker Christiansen der. De havde sønnerne Frands, Jacob, Johannes,

Marius og datteren Metha, der døde som ung. Frands Christiansen bor nu i "Postgaarden".

Tugthusudsalget ejedes af P. Nielsen. Efter hans død købte brugsforeningen ejendommen og indrettede der manufakturhandel, som i tiden fremover benævntes som "Manufakturafdelingen". Andreas Kjeldsen var i nogle år bestyrer af den.

Brugsforeningen var et gammelt lavt hus, der senere blev ombygget til et moderne kompleks.

I begyndelsen af nittenårhundrdet var der en bestyrer i brugsforeningen, som hed Nielsen. De havde flere børn hvoraf jeg husker Gertrud, Kristian og Niels.

I gården bagved eller måske var det bag ved "Højskolehotellet", boede maler Christensen, hans kone og deres børn, Ingemann, Tinne, Christen, Erna og Erik. Maler Christensen var interesseret i mange ting. Han var musikalsk og spillede til mange baller og gilder sammen med maler Jensen. De havde mange lange ture med deres violiner på nakken.

Christensen var også samler af bøger, insekter og mange andre ting. Så vidt jeg ved, blev hans lille insektsamling, eller måske kun en del af den, skænket til skolen

Højskolehotellet ejedes af flere forskellige, det vil sige, de var nok bestyrere, det var et konsortium der stod ved det.

I den anden ende af bygningen var der en forretning, hvor nu skomager Højbjerg bor.

En tid havde slagter Nielsen slagterbutik der. Hans kone Hedvig havde i mange år en systue. De havde to døtre Sigrid og Erna.

Derefter boede gartner Majgaard, der var søn af lærer Majgaard ved Sahl skole. Majgaard havde butik ud til Søndergade og bag denne var der jord til dyrkning. Det var et gammelt hus; men Majgaard byggede det op, som det ser ud nu, med tre butikker og beboelse oven på.

Først var der gartnerbutikken, som fru Jette Majgaard passede. De havde tre børn, Abertine, Kristian og Edith. Kristian har, indtil for kort tid siden, drevet forretningen videre.

Den næste butik var en slagterbutik, der ejedes af slagtermester Christensen.

Dernæst havde træhandler Jensen forretning, som vel nærmest var cykleforretning en gros. Der var to sønner og to døtre. Jensen bor nu på Sevelvej.

Smed Thomsen byggede sit hus i 1908; også der var der tre butikker, han havde selv købmandsforretning i den ene og tillige smedie i gården . De havde to børn, sønnen Jens Lund og datteren Thora. I den næste butik var der modeforretning. Den første indehaver af denne var frk. Laursen, Laulund. I

den sidste butik havde frk. Dorthea Dein sin broderiforretning, søsteren Margrethe Dein stod for det huslige. De var søstre til plantør Givskov Dein, Skallesøgaard, de var hjemmehørende på østkysten.

Frk. Petersen var i flere år ansat i forretningen, som hun så senere overtog. Frk. Petersen bor nu på Tværgade sammen med sin mor.

Brødrene Carl og Chr. Pedersen kom til byen i den tid. De kom fra Sjælland og var begge slagtere. Carl Pedersen fik slagterforretning og blev gift, i dette ægteskab var fem børn. Fru Pedersen og den yngste af døtrene bor nu i Nørregade.

Christian Pedersen byggede eksportslagteriet, der senere blev til fjærkræslagteriet og nu ejes af sønnen Vagn Pedersen. En anden søn Aage Pedersen, kører med store transportbiler til udlandet. Datteren Lilly er gift med Johannes Bjørnkjær, de bor i Aarhus. En bror til Carl og Chr. Pedersen er Jens Marinus Pedersen, der bor på Nørgaardsvej. Han er kreaturhandler.

På den anden side af Sevelvej lå en smedie, som ejedes af Marinus Jensen. Huset må have været længere end det er nu, da der boede endnu en familie ; det var Maren Mogensen, der havde tre børn, Konrad, Marie og Laurids. Maren klarede tilværelsen for sig og sine børn ved at sy. Hendes forældre boede på Kapelvej, faderen hed P. Knudsen.

Efter dem kom familien Grud. Han var arbejdsmand. Der var mange børn i hjemmet. Een af dem er gift med Johs. Hoffmann. Smed Marinus Jensen havde også en del børn, datteren Agnes bor nu i det hus hendes far byggede i nærheden af kirken. Næst efter smedens lå et lille hus, hvor Marie Balling boede; hvem hun var og hvad hun lavede ved jeg ikke.

Karetmager Olesen boede, hvor nu tæppefabrikken er. De havde tre sønner, Harald, Henning og Holger, en sønnesøn er malermester Olesen, Søndergade.

Efter karetmager Olesen kom karetmager Hansgaard; han var typen på en rigtig håndværker. Han blev gift med sin husbestyrerinde, der var fra Langeland. Der var to piger i ægteskabet, Ingrid og Else. I det næste hus boede Villads Christensen og hans kone Maren. De var forældre til træ- og cykelhandler Christensen. De havde haft en ejendom i Ryde. Villads snedkererede en del ; han var veteran fra 1864 og talte meget gerne om det. De havde to sønner og en datter, datteren blev gift med gdm. Pedersen, Bjert. I den anden ende af huset boede Peder Østergaard og hans kone Hanne. I huset, hvor nu Niels Maarbjerg bor, boede Jens Chr. Knudsen og hans kone. Knudsen var kusk hos vognmand Christensen.

Vinderup Kirke blev bygget i 1905. Arkitekten var søn af pastor Warming, tidligere præst i Sahl. Murermesteren hed Thomsen; naturligvis var der mange om arbejdet, både håndværkere og arbejdsmænd. Hvad en håndværker tjente på den tid ved jeg ikke; men en arbejdsmand havde tre krone om dagen, hvad der regnet for en meget fin betaling.

Arbejdet begyndte klokken seks om morgenen og varede til klokken seks om aftenen med en times middag og en halv times pause formiddag og eftermiddag.

Det var en stor fremgang for byen at få sin egen kirke; for hvad er en by uden kirke og skole . Besværligt var det jo også med den lange tur, enten til Sahl eller Ejsing; der var jo ingen biler på den tid, knap nok cykler. Sahl og Ejsing var samme pastorat og præsten boede i Sahl. Pastor Holm var den første præst i Vinderup, han rejste i 1912 til Fruering. Derefter kom pastor Lundby og så provst Christensen, dernæst pastor Terp og nu pastor Østergaard.

Sammen med kirken blev der også anlagt en kirkegård, begravelssted, som allerede nu er ved at være for lille. For nogle år siden blev der købt mere jord og anlagt ny kirkegård. Det er vedmodigt at tænke på, at de fleste af de personer, der levede dengang, omkring 1904-1010 1904-1010 , nu er samlet på Vinderup kirkegård.

Det sidste stoppested på vejen. På Kapelvej boede landpost Anton Nielsen; hans enke bor stadig i huset, af børn havde de Petra, Peder, Johannes, Anna, Marie og Ninna. Også Anders Hansen og hans kone Maren boede på Kapelvej. Maren gik med rundstykker om morgenen. Dengang kostede et rundstykke 2 øre. I deres ægteskab var to børn Stinne og Henning. Stinne havde systue og Henning blev murer.

Længere op ad Søndergade lå tre huse, der var omtrent ens. I det ene hus boede Chr. Jensen og hans kone Maren, datteren Marie, der er gift med Carl Pedersen, bor nu i huset, foruden Marie var der yderligere fem børn, Kristian, Jens, Johannes, Mary og Georg. I det midterste hus Maren Jensen's forældre. Fru købmand Bech, Havevej, er et oldebarn af dem.

I huset ud imod Kapelvej boede Niels Lauring, der var kusk på trælasten. Han havde en datter der var gift med landpost Anton, kaldet Lauring, deres datter, Gudrun, er gift med Carl Andersen, Enghavevej.

Ejeren af "Laulund" hed Lauritsen. Han havde været vært på højskolehjemmet. Lidt længere oppe lå to villaer, den ene hed "Aldersro" og ejedes af fru Majgaard, der var enke efter lærer Majgaard, Sahl.

Det andet hus hed "Fjordglimt" og der boede missionæren, først Jørgensen og senere Nielsen.

Nu er der så kun Sevelvej tilbage. Der lå først to små huse, det ene ejedes af Trine Iversen. De var ikke helt nye, vel nærmest ældre. Trine Iversen strikkede strømpe og syede tøjsko. De var lidt i familie med maler Hølmkjær. Det næste hus var lægeboligen. Den første læge her hed Hansen, han døde ret ung og hans enke blev jordemor og har virket som sådan her i byen i mange år. Der var fire børn i dette ægteskab. Efter læge Hansen kom læge Grill, som også døde alt for ung. De fleste husker læge Grill som en dygtig læge, men også som en mand med lune og kvikke bemærkninger. Han var usædvanlig god mod mindrebemidlede. En vinterdag var han på sygebesøg i Egebjerg. I hjemmet var der tre drenge; de to ældste skulle hente medicinen. Læge Grill

tog dem med i sin bil til Vinderup; og det var så meningen, at de skulle gå tilbage til Egebjerg ca. 5-6 km.. Vejen var langt fra god, vel nærmest godt pløret; og da lægen så, at deres fodtøj ikke egnede sig til turen, tog han dem med ind til skomageren og købte der nye gummistøvler til dem. Men så kom han i tanke om, at hans kone havde talt om gummistøvler til deres egne børn og dem havde de ikke fået. Da læge Grill senere fortalte sin kone om oplevelserne, han havde været ude for, sagde hun blot, at det var synd for den mindste af drengene i Egebjerg, der ingen gummistøvler havde fået. Læge Grill havde fire døtre, Birgitte, Tove, Aase og Ebba. Fru Grill var udlært cand.pharm. og hun har i nogle år efter sin mands død haft ansættelse på Vinderup Apotek.

På hjørnet af Kapelvej boede møllebygger Kristensen. Han havde også værksted der. Han var gift og de havde to børn, Gerda og Kaj. I den ene ende af huset var der privatskole. Men den blev jo overflødig, da den nye skole blev bygget.

På den anden side af Kapelvej blev posthuset bygget. Det blev senere kaldt "Postgården" og indrettet til købmandsbutik. Der var også et mindre hus, hvor flere forskellige igennem tiderne boede. Også enkefru Kjeldsen og hendes datter har ejet huset. Drejer Simonsen ejede det hvide hus, der har gavlen ud imod Sevelvej. Drejer Simonsen og Ane havde flere børn, Simon, Niels, Sofus, Anders, Karen og Madsine.

Datteren Karen ejer nu huset. I den anden ende af huset boede Svend Jensen og hans kone Sørine. De havde børnene Karen, Magdalene, Jens, Peder og to mindre piger. Svend Jensen arbejdede hos Wendelboe og hans kone gjorde en overgang rent på skolen.

Murer Thomsen, der kom fra Aalborg, boede i et hus overfor skolen. Thomsen havde en del børn; jeg husker Ingeborg, Dagmar, Anna og Kristen, samt den ældste søn "Unge Thomsen" der også var murer, han blev senere politibetjent i Aalborg. Murer Thomsen var en meget dygtig og myndig mand.

Korsgaard boede i huset ved siden af, han var amtsrådsmedlem, han var gift og der var nogle døtre i ægteskabet.

På den anden side af vejen blev så skolen bygget i 1905. Jeg husker tydeligt den første dag skolen åbnede. Lærerinde frk. Jespersen og lærer Warmdahl stod på trappen og børnene i to rækker parat til at gå ind i hver sin klasse. Det var meget spændende, der var fire klasser, men kun to klasseværelser, så børnene måtte skiftes til at gå i skole hos de to lærerkræfter, to klasser om formiddagen og to om eftermiddagen.

Allerede i 1911 var skole blevet alt for lille, så der blev lavet en femte klasse i gymnastiksalens omklædningsrum. Der kom så endnu en lærer, han hed Støjer og var en svoger til lærer Warmdahl; men det var kun en kort tid han var der.

Senere kom lærer Blom Samuelson, den senere så kendte skolebestyrer og foredragsholder i Aarhus. Frk Jespersen rejste nogle år bort fra egnen. Senere

kom hun tilbage og blev lærerinde i Bjert. Hun har i nogle år været pensioneret og bor nu på Havevej.

Lærer Warmdahl flyttede efter nogle års forløb til Odder, hvor han blev skolebestyrer.

Lige op ad gymnastiksalen lå et lille hus, hvor Kristen Jørgensen og hans kone boede. De havde en datter, der blev gift med Anders Trængsel.

I huset næst efter, hvor nu tandtekniker Birgitte Jensen bor, boede en Balleby, der var fiskehandler, kreaturhandler og meget andet. Han kørte altid igennem byen i en rasende fart i en gig med en sprælsk hest spændt for. Balleby var gift og der var fire børn i ægteskabet, Emma, Franciska, Mary og Anna. Fru Balleby blev senere gift med murer Vestergaard, der også havde været gift før. I hans første ægteskab var der fire sønner, Niels, Jens, Peder og Arne.

På Skolevej boede maler Jensen, der senere tog efternavnet Hølmkjær efter en gammel slægtsgård. De havde mange børn, Jenny, Ejnar, Kristine, Dagny, Fritjof, Valdemar, Astrid, Anna og Aksel. Fru Hølmkjær blev senere bestyrerinde på "Arbejde Adler" og det gjorde hun godt. Landevejens farende svende var ikke vant til megen venlighed; men det fik de hos fru Hølmkjær, sammen med et godt måltid mad. Sønnen Ejnar, samt dennes ældste søn er begge malere. De bor overfor deres gamle hjem på Skolevej.

Davidsen og hans kone boede også på Sevelvej. Davidsen var arbejdsmand og hans kone gjorde rent på skolen. Ved siden af dette arbejde syede hun også tøjsko. De havde mange børn, så hun havde nok at se til. Tre af børnene bor her i byen, Kristian og Kjeld, der bor på Sevelvej og Magnus, der er vognmand og bor på Møllersvej.

Mejeriet lå længst ude. Betyreren hed A. C. Nielsen og hans kone Maren, de havde sønnen Svend og døtrene Anna, Jenny og Else Marie, samt Johannes og Viggo, der begge døde under spansksygeepidemien i 1918.

Lidt inde på marken lå en ejendom, som ejedes af Ole P. Nielsen, han var gift med Kathrine fra Obitsø; de havde elleve børn, den yngste datter bor nu på ejendommen. Ole Nielsen bor nu på Sevelvej i et hus som murer Vestergaard har bygget.

Da alt dette er skrevet udelukkende efter hukommelsen, kan det jo godt ske, at enkelte ting er svipset og måske kan det også være dødsens kedsommeligt, med alle de mange gentagelse og de mange navne,. Men mon ikke en og anden, især af de lidt ældre, vil nikke genkendende til noget af det fortalte.

Det er i hvert fald mit håb og ønske. En Vinderupbo.